

TAALGERICHTE INTERVENTIES: WAT WERKT?

De cursus Kind, Taal & Gehoor van het Language and Hearing Center Amsterdam actualiseert en vergroot uw kennis op het gebied van de ontwikkeling van kinderen en jongeren met gehoor- en/of taalproblemen. In deze reeks lezingen gaan ervaren audiologen, KNO artsen, klinisch linguïsten, logopedisten, (kinder-)psychologen en onderzoekers in op actuele en relevante thema's rondom taal- en gehoorproblemen bij kinderen. Dit jaar richten we ons op interventies ter stimulering van taal.

DOELGROEP

De cursus is relevant voor professionals die werkzaam zijn in het veld van de audiologie en/of logopedie. Dit kunnen audiologen en logopedisten zijn, maar ook (klinisch) linguïsten, spraak- en taalpathologen, psychologen, pedagogen, leerkrachten en ambulante begeleiders. De lezingenreeks wordt aangeboden in de vorm van een webinar (14:30 – 17:00).

KOSTEN EN ACCREDITATIEPUNTEN

Kosten bedragen voor twee middagen €55 (€45 voor NVLF/NVKF/VKL leden); voor een enkele middag €30 (€25 voor NVLF/NVKF/ VKL leden). Voor logopedisten, klinisch fysicus audiologen en orthopedagogen/ psychologen wordt accreditatie aangevraagd.

INSCHRIJVING & INFORMATIE

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Annemiek Hammer (a.hammer@vu.nl).

Wil je je alvast inschrijven? Dat kan [hier](#).

PROGRAMMA 2024

Taalgerichte interventies: wat werkt?

Aandacht voor taal in het onderwijs is cruciaal. Niet alleen binnen het cluster-2-onderwijs, maar ook binnen het reguliere onderwijs. Een goede taalontwikkeling leidt tot een beter leesbegrip en goed kunnen lezen helpt bij het leren op school. Maar hoe ondersteunen we taal op school? Wat werkt? Hoe werken professionals uit onderwijs en zorg hierin samen? In de webinars koppelen we recent onderzoek op het gebied van taalontwikkeling bij kinderen met TOS en/of gehoorverlies aan interventies uit het reguliere onderwijs.

Op **14 november** staat interventie op woordenschat centraal. Om een tekst goed te kunnen begrijpen moet een leerling kennis hebben van woorden. Hoe ontwikkelen kinderen met TOS en/of DSH hun woordkennis? Hoe ondersteun je woordenschatverwerving? Wat is de brug tussen woordenschatverwerving en lezen? Sprekers zijn prof. dr. Judith Rispens, dr. Nicole Swart en Rita Hoogesteijn en Audrey Franssen.

Op **21 november** komen verschillende interventies aan bod voor leerlingen die meer ondersteuning op het gebied van taal nodig hebben. Wat is het effect van vroegbehandeling bij TOS? Ook besteden we aandacht aan twee aanpakken, namelijk Kans in Taal en het NELLI-programma voor taalzwakke leerlingen. Sprekers zijn dr. Bernadette Vermeij, dr. Haytske Zijlstra en Dineke Blikslager, en dr. Sharisse van Driel en Monica Bremo.

Meer informatie met een uitgebreid programma volgt!

TAALGERICHTE INTERVENTIES: WAT WERKT?

PROGRAMMA 2024

Op **14 november** staat interventie op woordenschat centraal.

De ontwikkeling van woordenschat: de rol van statistisch leren

Judith Rispens (Universiteit van Amsterdam)

Het leren van woorden is een belangrijk onderdeel van de taalontwikkeling van een kind. Onderzoek heeft laten zien dat niet alle kinderen even snel en evenveel woorden kunnen leren. Verschillende vaardigheden dragen bij aan het opbouwen van woordenschat. In deze lezing ga ik in op de rol die statistisch leren speelt bij de ontwikkeling van woordenschat en ik zal ingaan op woordleren bij kinderen met als zonder taalproblemen. Ik zal verder toelichten wat statistisch taal leren inhoudt, en wat we weten over de rol van statistisch leren in relatie tot de ontwikkeling van woordenschat bij kinderen met en zonder taalproblemen. Ook zal ik behandelen hoe deze kennis toegepast kan worden om de ontwikkeling van taalvaardigheden, waaronder woordenschat, te stimuleren bij kinderen met en zonder taalproblemen.

De rol van woordenschat bij begrijpend lezen

Nicole Swart (Expertisecentrum Nederlands)

Woorden vormen de basis van onze taal. We hebben woorden nodig om met elkaar te communiceren, niet alleen mondeling maar ook schriftelijk. Om deze geschreven teksten te begrijpen is het belangrijk dat leerlingen voldoende woorden kennen en voldoende weten over de woorden die in de tekst staan. Maar wat verstaan we precies onder woordenschat? Hoe speelt woordenschat een rol bij begrijpend lezen? En hoe kun je tegelijk aan woordenschat en begrip werken? Deze vragen staan centraal in deze presentatie. Vanuit een theoretische basis bekijken we samen wat werkt in de praktijk.

Het Woordenschatboek: aandacht voor woorden in het VO-speciaal onderwijs

Rita Hoogesteijn en Audrey Franssen (VierTaal College Amsterdam)

Woordenschatonderwijs is een belangrijke pijler van het voortgezet onderwijs aan leerlingen met een auditieve of communicatieve beperking (voorheen cluster 2). Onze leerlingen hebben een kleine passieve en actieve woordenschat door hun hoor- of taalstoornis. De woordenschatkloof werd tijdens de covid-periode verder vergroot. Op het VierTaal College Amsterdam is toen het onderbouwbrede woordenschatproject (Posterwoorden) omgevormd tot het Woordenschatboek met als doel de woordenschatontwikkeling te stimuleren. In deze lezing laten wij een impressie zien van het Woordenschatboek en nemen wij u mee in de verantwoording en gebruikers-instructie ervan. In samenwerking met de VU hebben we het effect van het Woordenschatboek onderzocht en we presenteren daarvan de uitkomsten.

TAALGERICHTE INTERVENTIES: WAT WERKT?

PROGRAMMA 2024

Op **21 november** komen verschillende interventies aan bod voor leerlingen die meer ondersteuning op het gebied van taal nodig hebben.

Variatie in taalontwikkeling bij kinderen met een vermoeden van TOS

Bernadette Vermeij (Nederlandse Stichting voor het Dove en Slechthorende Kind)

De NSDSK is één van de instellingen in Nederland die behandeling geeft aan jonge kinderen met een vermoeden van een taalontwikkelingsstoornis (TOS). Kinderen met TOS vormen een heterogene groep. Ze verschillen niet alleen in de taalproblemen die ze hebben, maar ook in de aanwezigheid van bijkomende problemen, zoals gedragsproblemen. Die variatie kan ertoe leiden dat kinderen zich tijdens de behandeling ook anders ontwikkelen. Om meer zicht te krijgen op die variatie hebben we gekeken naar de ontwikkeling van 183 jonge kinderen met een vermoeden van TOS tijdens de behandeling. We hebben hier niet alleen gekeken naar de ontwikkeling van de kinderen als groep, maar ook naar individuele vooruitgang. Hierbij zijn vragen beantwoord als: op welke taaldomeinen gaan de meeste kinderen juist wel of niet vooruit? Welke factoren hebben invloed op die vooruitgang? En maakt het uit op welke leeftijd ze starten met de behandeling?

Taalrijk is kansrijk: de meertalige aanpak Kans in Taal

Haytske Zijlstra (Universiteit van Amsterdam) en Dienneke Bliklager (Basisschool St. Jan)

In deze webinar vertellen we over de meertalige aanpak Kans in Taal (KiT). Bij deze aanpak wordt de voorkeurstaal van de ouders benut ter bevordering van de taalontwikkeling van leerlingen zodat deze beter aansluit bij rekenen en taal op school. Eerst wordt er dieper ingegaan op het theoretisch kader en de praktische relevantie van het benutten van meertaligheid in het onderwijs en de aanpak met de KiT in het bijzonder. Daarna wordt het onderzoek gepresenteerd dat er gedaan is binnen de Werkplaats Onderzoek Amsterdam (WOA) en de opbrengsten van de KiT. Tot slot zal er een praktijkvoorbeeld geschetst worden door een van de deelnemende scholen.

NELI: een tutorprogramma gericht op het verbeteren van de taalvaardigheid van taalzwakke kleuters

Sharisse van Driel (Vrije Universiteit Amsterdam) en Monica Bremo (Stichting Vinci)

Nuffield Early Language Intervention (NELI) is een tutorprogramma dat focust op het verbeteren van mondelinge taalvaardigheid van taalzwakke kleuters. NELI is ontwikkeld door onderzoekers van de Universiteit van Oxford. Kinderen die deelnemen aan NELI krijgen gedurende 20 weken dagelijks in kleine groepjes of individueel extra taalondersteuning op school middels een gerichte methodiek onder leiding van een hiervoor gecertificeerde tutor. Tijdens de sessies wordt onder andere gefocust op het ontwikkelen van vertelvaardigheden en woordenschat. Verschillende grootschalige onderzoeken in Groot-Brittannië hebben laten zien dat NELI effectief is om de mondelinge taalvaardigheid van taalzwakke kleuters te verbeteren en daar wordt het tutorprogramma op veel basisscholen gebruikt. Stichting Vinci heeft NELI vertaald en geschikt gemaakt voor het Nederlands onderwijs. De Vrije Universiteit Amsterdam voert momenteel een grootschalig onderzoek uit naar de effectiviteit van NELI in het Nederlands (regulier) basisonderwijs. Tijdens de presentatie leggen we uit wat de NELI-methodiek precies inhoudt, we bespreken onderzoeksresultaten uit Groot-Brittannië en we gaan in op lopend onderzoek naar de effectiviteit van NELI in Nederland. Ook bespreken we hoe NELI ingezet kan worden in het speciaal onderwijs.